

գիտական և գերմանական ազատամիտ կուսակցութեան պարագլուխ, նազգետ, բնագետ և էքոնոմիստ Վարդապետ Բլաշկով, որ շատով գալու է թիֆլիս։

«Москов. Телег.» լրագրում կարգում ենք հետևեալը։ «Կենտրոնական կառավարութեան կարգադրութեան հիման վրա Վարսի և Քաթուսի տեղական վարչութիւնները, նոյնպէս և Սուխուսի վարչութեան ձեռքով ժողովում են այժմ ձեռք և մանրամասն տեղեկութիւններ այդ երկիրները այն բոլոր տեղերի վրա, որոնք յարմար են երկրեցրած լինելու։»

«Тифлисскаго Общества» լրագրում կարգում ենք։ «Գայանի է որ Վարսի նաճագի իրաւաստանի միացելուց յետոյ անմիջապէս նաճագին հարեան Ալեքսանդրովի գաւառի անոցի հայ գաղութներէջ շատեր խնդիրը կայացրին թող տալ նրանց բնակիչ Վարսի նաճագի այն հողերի վրա, որոնք ազատ թողվեցան այդ երկիրը գտնված մասնատաներէջ, ըստ հայերը մերժում ստացան։ Այժմ տեղական վարչութիւնը խնդրում է կառավարութիւնէջ նշանակել 400,000 ռուբլ այն նպատակով որ իրաւաստանի ներքի նաճագներէջ բնակիչ Վարսի նաճագի մէջ բնակեցնելու համար մի քանի հազար ռուբլ առաւ երկրագործ ընտանիքներու։»

Ատացանք «Journal d'Orient» լրագրի համար 4 ռուբլ պ. Անտոն Բազարեանցից, Արեւմտ առաջիկա փողոցի հետ կան 36 ռուբլ։

Ատացանք մի թիֆլիսեցի հայ ստորագրութեամբ մի նամակ, որի մէջ գրած էր 1 ռուբլ, և որով անցաւ պարտք խնդրում է մեզ յատկացնել իր նուրբ Մանկան համար զբոսով արձանի կառուցմանը։ Իսկ ի՞նչ է այդ արձանի կառուցանելը չի աջողվի, աւելացում է նախաձեռն պարտք, այն ժամանակ նա ինչը լուծ է յատկացնել այդ 1 ռուբլ վիճելույի հայոց օրդանի օժանդակութեամբ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳՆԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանական գիւտարական լրագիրներէջ մէկի մէջ տպված է մի յօդուած «Փարիզը նրա ազգաբնակչութիւնը և անդրերը» վերնագրով Այդ յօդուածի մէջ ասած է, թէ այն ստրատեգիական աշխատանքները, որոնք կատարված են Փարիզի մէջ 1871 թուականէջ յետոյ, փորձարկում են գերմանական սահմանների մտաւարութիւնը։ Բացի Փարիզից Ֆրանսիական կառավարութիւնը կարճ ժամանակամիջոցի ընկացքում ամրացրել է Սեն-Գենի, Վերսայլ, Սեն-Վալու և Սելի։ Ներկայումս Փարիզի պաշտպանը մի հակապահ զործ կը լինի, որ կը պահանջ էրեք անգամ աւելի պատերազմական ոյժեր, քան թէ 1870 թուականի պաշտպան համար հարկաւոր եղան։ Այժմ Փարիզը պաշտպանելու համար բաւական է նրան շրջապատող ամրոցների մէջ 20,000 Ֆրանսիական զօրքեր թողնել։ Յօդուածի հեղինակը լինեցնում է Ֆրանսիացիների աշխատութիւնը և կուսակցութիւնները միութիւնը, երբ հարկաւոր է լինում երկիրը պաշտպանել արտաքին թշուարների դէմ։ Այդ յօդուածի նպատակն է հրաւիրել գերմանական կուսակցութիւններին ոչինչ չը խնայել պատերազմական ծախսերի համար։ Ամենք խոտովում են, նկատում է յօդուածի հեղինակը, թէ բազմաթիւ թըշուարներով շրջապատված երկրաստար գերմանիան դեռ ևս միջազգային շատ վեճեր ունի և նրանց վճարելու համար անհնարաւոր կան միջոց կարող է լինի գերմանական զօրքերի մի փայլուն յաղթութիւնը։

Բրկայիլի մէջ օգոստոսի 16-ին գիշերը քաղաքի պատերի վրա ազգաբնակչութիւնը

ներ էին կազմել, որոնցով ազգաբնակչութիւնը հրաւիրվում էր ջարդել հրեաներին։ Տեղական իշխանութիւնը միջոցներ գործ դրեց անկարգութիւնների առաջն առնելու համար և նրա ջանքերը աջորդութեամբ պատկանցան։

«Morning Post» լրագիրը հարցրում է, որ չինական կառավարութիւնը Գերմանիայի մէջ 15,000,000 մարկի ռազմամթերքներ է պատուիրել։ Գեռ էլի նոր պատուէրներ են լինելու։

Քանի որ ազատամիտ կուսակցութեան լրագիրները յանդիմանում են գերմանական կառավարութեանը հռուսական նուիրակին նշանաւոր զինուորների անկող համար, կաթիլի կուսակցութիւնը այդ զինուորները չափազանց աննշան է համարում։ Կրկնական «Germania» լրագիրը ասում է, որ կիսապաշտանական լրագիրների յայտնութիւնները թող չեն տալիս նեմազրել, թէ մայիսին հրատարակված օրէնքները կղերի դէմ կը վերաբնուին, և որ եկեղեցուն առերես զինուորներ են անվում, որպէս զի եկեղեցին փոքր առ փոքր ենթարկվի այդ օրէնքների լծին։ Լրագիրը համոզված է, որ եկեղեցին յաղթող կը հանդիսանայ պրուսական ապագայ պարամենտի գործունէութեան ժամանակ։

Մի քանի լրագիրներ հարցրում են, որ գերմանական կառավարութիւնը մտադիր է Համբուրգ քաղաքը Գերմանիայի երկրորդ մայրաքաղաք դարձնել։ Այդ նպատակով Համբուրգի և Ալտմույի մէջ մի ընդարձակ է շքեղ պայտ կը կառուցվի։

Կոմս Հայցիլը, օգուտ քարտիկ իր ստացած արձակուրդից, հետացաւ Բերլինէջ։ Մնալ են լրագիրներէջ հարցրած այն լուրերը, իբր թէ նա ուղեւորվել է Կ. Պոլսի, որպէս զի յայտն է սուլթանին, թէ ինքը թողնում է գերմանական դեսպանի պաշտօնը Կ. Պոլսի մէջ։

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմից անցլիական «Daily News» լրագիրը հարցրում են հետևեալը։ Գերմանիայի և Աննայի մէջ ժողովների կայացան, որոնց նպատակն էր բողոքել պատական իրաւունքները ազատից օրէնքի դէմ։ Գերմանիայի մէջ ժողովին մասնակցում էին 2000 մարդիկ, ժողովի ժամանակ կարգապահեցան գաւառական յայտնի անձանց նամակները, որոնք թուում էր և Գարիբուլի փեսայ Կանցիոի մեքը, որի մէջ նա հարցրում էր մի քանի մտքեր թաղանթի անձնատրուէրէր մասին։ Ընտրով հարկաւորվեցաւ պոլիցիականների միջամտութիւնը, որոնք ժողովը փակված յայտնեցին։ Այդ ժամանակ ստասիկ արժուէր բարձրացան, այնպէս որ պոլիցիան ստիպված էր ոյժ գործ դնել դահլիճը մարքիւր համար և անկարգութիւնների ժամանակ երկու մարդ կայանաւորել։ Ժողովը մի թուարտի մէջ էր, որի շուրջը զօրքեր էին կարգված։ Պոլիցիականները թող չը ստուգել կարող նոյն նպատակով Հռոմի մէջ եղած ժողովի նախագահի նամակը, որի մէջ պատկան վերաւորող մտքեր էին յայտնվում։

ԱՐՏԱՔՈՒՆ ԳԱՐՏԻԱ

«Temps» լրագրի թղթակիցը, որ Պրագայում է եղել չեխական ազգային թաւրոնի սյրվիւր միւս օրը, հարցրում է հետևեալը։ Ամբողջ ազգաբնակչութիւնը մեծ ցաւի մէջ է։ Ես մարդիկ առայց, որոնք փորցրում լաց էին լինում, թատրոնը մասնաւոր աշխատանքներով էր կառուցված և

նրա համար մեծ զահարեութիւններ էին արված։ Վնասը 1,000,000 գուլդէն են հաշուում, բացի այն 400000 գուլդէնից, որով թատրոնը ապահովված էր։ Թատրոնի բացումը նշանակված էր։ Թատրոնի բացումը չի իսկական պատճառը դեռ յայտնի չէ, ըստ կարծում են, որ հրդեհը պատահել է բաւարարների անզգուշութիւնից։ Հրդեհի խտական պատճառները խնայաւոր համար մի առանձին մասնագործ է նշանակված։ Քաղաքային վարչութիւնը վճռեց շտարհակալութիւն յայտնել երկրի կառավարիչ բարձրագուստի և պոլիցիական պրեֆիկտին նըրանց խիաց կարգադրութիւնների համար հրդեհը հանցանքի ժամանակ Կրանցից յետոյ քաղաքային վարչութիւնը վճռեց 50000 գուլդէնի կեցիկա բանալ թատրոնը վերականգնելու համար։ Այդ նպատակով բոլոր խմբագրութիւնները ստորագրութիւն են բացել և նշանաւոր զուամբներ նուիրողների թուում բաւական շատ գերմանացիներ կան։

ԱՄԵՐԻԱ

Արացեայ նահանգների նախագահ Գարֆիլդի վրա սարձանակ արձակող շարագործ Գիտո, ստաջարկում է 15000 զօրա զրուական տալ, որպէս զի նրան արձակելու բանաւորները և այդ մէջ հարաւոր խուզարկութիւններն առաջն տանելու համար, ժողովներ իրանդական բիլլի վերաբերութեամբ գտնելու մի կողմից զուտ Արցալի ստաջարկութեան մաս, իսկ միւս կողմից հարձելի ամբողջ առաջարկութիւնը։

Գրիմլինը ազատամիտ կուսակցութիւնը ներկայացրեց Գլադստոնին, որ, ինչպէս յայտնի է, Կրիմլինը պատգամարկ է, մի համարական աղբիւս և մի շքեղ բազկաթու կարգի փայլուն շեշած և զարդարված Գլադստոնի անձնական նշանակով։ Այդ ընտանով ընտրողները ուզում էին ջրայ սալ որ Գլադստոն միտ կը պահանջ պարամենտում Կրիմլինը պատգամարկ նստարար։

Նորիտում բանդի մէջ նա սինց կուել բանդային ծառաներից մէկի հետ, որ մտաւ նրա սննեակը, նկատելով նրա կատակաւոր շարժումները։ Կուել ժամանակ պատահամար արձակվեցաւ բանտային ծառայի թէփովիլը, ըստ բողոքարտակ ոչ ոք չը վերաորվեցան։ Միւս ծառաները հազի վերաորվեցան բաժանել կուողներին թէ ինչ էր մտադիր անել Գիտո, այդ ոչ ոք չը գիտէ Ընտրող հաւատացնում են, որ նրա մտադրանք են գտել Աննից հաւանական է, որ կուելը պատահել է կարմաւորվածի ջղերի գրգռման պատճառով։

ԱՐՏԱՔՈՒՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Լրագիրները հարցրում են, որ Գլադստոն մտորեց անցլիական պարամենտ մի առաջարկութիւն որ պատճառն պատգամարկները բնագործի պարամենտի մէջ ստանց կրքման։ Կթէ այդ առաջարկութիւնը ընդունվի, Բերլինը որ պայքար ստանց հանդիմանքի ազատութեան համար, Տասնեց կը լինի իր նպատակին և հարկված կը լինի ճանապարհը ազգայն ստրուսներին։

— Ընդունում նորեորն կայացած թշնմների կոնգրէսի մէջ կանաք-թշնմներ շնորհունկացան որպէս կուտրելի անգամներ, թէ և Արցալուցում կանաք տպամարդկանց նա հաւասար իրաւունք ունեն թշնմական պատկրիկով պարագլուխ կանաք-թշնմներ բողոք ներկայացրին կուտրելի կողմից իրանց դէմ գործ դրած անարդարութեան պատճառով։

— Ֆրանսիական կառավարութիւնը առաջին անգամ պատահան շնորհել մի գերասանին, Այդ գերասանը պ. Գո է, Մի և նոյն ժամանակ եթէ կանաք ստացան այս օրերս ակադեմիական մեղանքի Ֆրանսիական ազգային լուսաւորում

Թեան միմարութեանց Այդ կանանցից մերը, տիկին Օպպիլիպի ստացաւ այդ մեղաւր կենտրոնական Արցալուցում արած ճանապարհորդութեան համար, երկրորդը, տիկին Մուս-Լըան, մանուկների դաստիարակութեան և զարգացական գործին նպատակուն իր մատուցած ծառայութիւնների համար, վերջապէս տիկին Ֆուլի-Գը Արցալի իր նագիտական աշխատութիւնների համար։

— Պորտուգալացում և Սպանիայում կատարված պարամենտական ընտրութիւնները նպատուար են կառավարական կուսակցութեանը, Բերլինից արգական կուսակցութեան պատկանող ընտրացուցիչները փոքր թուով են ընտրվել։

— Բերլինի «Berliner Nachrichten» լրագիրը գրել է մի յօդուած, որի մէջ մեղաւր է իշխան Կրանցի թէ նա է եղել Նախարարական շարժման գրող Գերմանիայում, Գերմանական կառավարութիւնը գանգաւ է ներկայացրել դատարանին լրագրի զբարրութիւնները դէմ Գլադստոնի ժամանակ խնդրել պաշտպան աղվակալը պատգամել է որ Բլամարկ մեծ նամարութեանը Եր ընդունում հակահրեական ցոյցեր և հրեաների իրաւունքները սահմանափակի ձրտող իրան ներկայացրած ուղերձները։ Գլադստոնը արդարացրեց լրագրի խնդրները, որեմն կողմնակի կերպով նստատեց Բլամարկի մեղաւորութեան իրողութիւնը։

— Իրանդական կառուածական բիլլը ընդունվեցաւ թէ համայնքների և թէ լրագրի ժողովից։ Համաձայնութիւնը երկու ժողովների մէջ կայացաւ թաղանու միջամտութեամբ։ Կու օրենքը ընդունելու և այդ մէջ հարաւոր խուզարկութիւններն առաջն տանելու համար, ժողովներ իրանդական բիլլի վերաբերութեամբ գտնելու մի կողմից զուտ Արցալի ստաջարկութեան մաս, իսկ միւս կողմից հարձելի ամբողջ առաջարկութիւնը։

Գրիմլինը ազատամիտ կուսակցութիւնը ներկայացրեց Գլադստոնին, որ, ինչպէս յայտնի է, Կրիմլինը պատգամարկ է, մի համարական աղբիւս և մի շքեղ բազկաթու կարգի փայլուն շեշած և զարդարված Գլադստոնի անձնական նշանակով։ Այդ ընտանով ընտրողները ուզում էին ջրայ սալ որ Գլադստոն միտ կը պահանջ պարամենտում Կրիմլինը պատգամարկ նստարար։

«ՄՇԱԿԻ» ՀՆՈՒԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՒՆԻՑ

Ս. ՊԵՏՐՐՈՒՐԻ, 19 օգոստոսի։ «Правит. Вѣстн.» լրագրը հարցրում է, պատանական միմար լուս Արցալից հրեանդութեան պատճառով օգոստոսի 18-ին արձակված է պաշտպան նշանակված են պաշտպանական միմար կոմ Արցալից-Կուտրի, պատերազմական միմարի կանցլարայի կառավարիչ գերմար Եսիմովիչ և նրա օգնական Լորիս Բեսարաբովիչի նահանգային պաշտպան վրա նշանակված է Կուտրի, իսկ Գերլիկիլի ստատակի սովետների իշխան Եսիմովիչը։

«ՄՇԱԿԻ» ՊԱՏԱՍԻՐՆԵՐ

— ՄՇԱԿԻ Ա. Ռ. Ք. Շատ ուրախ կը լինեք ստանալ ձերանդակ և սպել «Մշակի» մէջ մի յօդուած իրաւաստանի կարուածական ինդիկ վրա։

— ՄՇԱԿԻ Օ. Պ. Ս. Նախարարացի։ Տպելուք ձեր նամակը և մի լուրջ ստացանք Մանկաւու համար կուսակցից արձանի համար, Բաց լուր սխալ է, Մանկաւու համար դեռ ևս ոչ մի տեղ արձան չեն կանգնեցնում։ Ասում էք որ այդ դիպակում Թորքիան մարդասիրտի մի լուրջ նպատակը, որ թեկն և ստեղ անին նա փոք շատ ունի և թեկն ու ստեղի համար կը բաւականանայ։ Աւելի լուս չը ու ստեղից ձեր 1 լուրջ վիճելույի «Journal d'Orient» լրագրին, գրե՛ն նպատած չը լինէք, զուք էլ, հայոց օրգանի գոյութեանը։

— ՊԵՏԼԻԱ. Յակոբ փրկական կարգապէս նախնեց պատանաւոր։

Իմրագրի—հրատարակող ԳՐԻԳՐ ԱՐՇԻՐՈՒՆԻ